

NEČISTA LJUBAV

(odlomak)

18. Vremena se menjaju, a menjamo se i mi

Htela sam da pišem o guruu Rampi i o tome kako me je potraga za duhovnim prosvetljenjem u potpunosti promenila, ali pre nego što pređem na tu temu, moram da se pozabavim onim što me trenutno okupira. Ono što me muči, dok sedim ovde u Kembridž gardensu, jeste to što se osećam kao zarobljenik svog ranijeg života, pa zato prvo moram da razrešim probleme koje je donela posthipijevska iscrpljenost pre nego što mogu da pređem na neki novi režim življenja. S druge strane, oduvek sam uživala da posmatram mladež iz kraja koja mi je bila merilo društvenih promena. Donekle zbog toga što ih, cenim, sigurno zanimaju slične stvari kao Lojda. Naravno, ovde je rastafarijanstvo već neko vreme veliki hit. To nije tako loše, pošto je rastafarijanstvo jedan od brojnih načina na koje se Bog prikazuje u ovom našem svetu, i ono pruža put ka Istini za klince afrokaripskog porekla. Gomila belih klinaca voli ritam rege muzike, a i sa tekstovima pesama, koji govore o tome kako srušiti Vavilon, mogu lako da se poistovete. Što reče mudrac, kada se promeni ritam muzike, zidine grada se tresu. Pamtim blubit iz davnih dana kada sam još uvek bila ta miška zver, tinejdžer, ali rege se, to se mora reći, u velikoj meri razvio kao nastavak tih ranijih vrsta zvuka, a ne kao neko istrošeno preživavanje šezdesetih. Nadam se da Lojd voli dab i ska, pošto je to odličan saundtrek za vremena u kojima živimo. Lojdu se možda sviđa i pank-rok, koji ne volim koliko i rege. Pank me podseća na mod pokret u fazi svoje masovne evolucije, a muzički se veoma naslanja na zvuk iz šezdesetih, muziku grupa kao što su *Action* i *Creation*. Ljudi mi kažu da se pank pojavio sasvim iznenada; ja samo znam da sam na proleće 1976. otišla u Ameriku na lečenje od karcinoma, a kada sam sam se vratila u London, na proleće 1977, pankeri su bili svuda. Većina njih mi je delovala simpna, ali, kao Garet na spidu, nekad su umeli da se ponašaju kao divljaci.

Ubrzo nakon što sam počela da živim s Garetom te godine, mislim da je bio početak jula, otišli smo da se nađemo s nekim drugarima u Aklam holu ispod Vestveja na Portobello roudu. Kažem da su nam Roni i Boni drugari, mada je Garet zapravo sklapao neki dilerski dil s muškom polovinom ovog para džankija. U svakom slučaju, Roni i Boni su hteli da vide neki rege bend, pa smo otišli da se nađemo s njima na koncertu. Kao tipični džankiji, Roni i Boni se nisu pojavili na vreme; bili su kod kuće ustondirani. Garet i ja smo stajali i ispijali pils iz flaše u dnu glavne dvorane i posmatrali ekipu. Ono što smo videli nije bila obična promocija albuma: koncert je bio organizovan kao dobrotvorna akcija pod okriljem „Roka protiv rasizma“, pa je, uprkos tome što je glavna tačka bio rege bend, predgrupa bila pank-rok grupa, a publiku su u velikoj većini činili belci. Kada smo stigli, na sceni je bila grupa

političkih fanatika; jedna od pesama koje su izveli bila je o društvenoj krizi u Italiji, a tekst je isticao potrebu za tim da se oživi trockistička Četvrta internacionala kao alternativa gerilskom ratovanju, jer je to ispravniji put ka boljitku za radničku klasu. Ovo je bilo naročito bizarno ne toliko zbog toga što je delovalo da grupa zaista potiče iz radničkog miljea, već zato što su klinci uz tu svoju tužbalicu đuskali. Grupa i njihova publika bili su potkulturni miks pankera, skinheda i rokabilija. Nije se moglo videti ništa što nisam već ranije i čula i videla, ali mi je ta konkretna mešavina elemenata bila nova.

Garet i ja smo stajali u dnu sale zato što smo hteli da posmatramo publiku koja je došla da sluša bend. Garet je neverovatan lik, a ljudi koji ga ne poznaju ponekad misle da se on kroz život kreće kao u nekom snoviđenju, dok on zapravo sve upija i u glavi sagledava iz svih mogućih uglova. Kada smo kasnije razgovarali o onome što se potom desilo, ovako smo to posložili. Bend nije bio s Noting Hila, a veći deo publike doveli su sa sobom, što je značilo da su ljudi bili ili iz nekog drugog kraja Londona, ili iz nekog od prigradskih naselja. Bilo je i nekih klinaca iz Grouva, ali njih je bilo daleko manje od ostalih. Jedan lokalni skins krenuo je da spopada neku pankerku koja poznaje bend, a kad je probao da je izvata, ona mu je uzvratila tako što ga je snažno munula u jaja. Taj klinac je bio s četvoricom naših drugara, koji nisu videli šta se desilo, a pošto je muški ponos takav kakav je, kada su od uplakanog tinejdžera ortaci zahtevali da im kaže ko ga je izmlatio, ovaj je pokazao na nekog muškog pankera. Pošto u ratovima između potkulturnih plemena čast mora biti zadovoljena, skins iz Ladbrouk Grouva napali su pankera koji je lažno optužen... Tu su se grdno prešli, i ubrzo nakon što su okružili svoju metu i uspeli da zadaju poneki jadan šut ili udarac, shvatili su da su brojčano nadjačani, pošto se protiv njih okrenuo ne samo ostatak publike, već i bend koji je skočio sa scene da se pridruži frci. Napadači su se mudro okrenuli i otperjali iz kluba, znajući vrlo dobro da bi popili poštene batine da su ostali.

Nakon ovog incidenta, pank bend se vratio na scenu i završio nastup. Umereno nasilje koje se upravo dogodilo kao da im je dalo dodatnu energiju, i ne samo što im se nastup poboljšao, već su čak izveli nekoliko stvari na bis. Usledila je kratka pauza, tokom koje su puštane ploče, a onda je izašla i glavna grupa. Rege muzika koja je počela da pulsira salom bila mi je više po ukusu od pank-roka, a čak su i klinci koji su došli zbog predgrupe ostali da skankuju. U neku ruku, sva sreća što su ostali, pošto bez njih ne bi bilo mnogo publike. Međutim, rege bend nije stigao dalje od druge numere kada je odjednom nastao džubmus. Lokalni skinhedi koji su u prethodnoj tuči izvukli deblji kraj vratili su se u ogromnoj grupi, naoružani drškama pijuka i drugim improvizovanim oružjem ukradenim s lokalnog gradišta. Predvodili su rulju od sigurno nekih stotinak ljudi koja je protutnjala kroz glavni ulaz, ali su se i tu ipak ozbiljno preračunali; iako im aktivisti koji su prodavali ulaznice nisu bili ravni, dobar deo publike činili su iskusni ulični borci. Garet i ja smo stajali kod vrata između ulaza i glavne dvorane i bili smo izgurani prema prevrnutom pultu kada je publika pokušala iz dvorane da se pridruži tuči. Dok je nekoliko lokalaca, koji su uspeli da se dokopaju sale, brže-bolje hvatalo maglu, praćeni šutiranjem i udarcima, podignuta je improvizovana barikada od raznih komada nameštaja.

U međuvremenu, skuteristi su dograbili svoje kacige, cevi su odvaljene sa zidova i izlomljene u štangle odgovarajuće dužine za borbu. Ubrzo je barikadu koja je tako užurbano podignuta srušila ista ona ekipa koja ju je i podigla, da bi horda branitelja dvorane stala da

se probija kroz uskomešanu masu skinheda iz Ladbrouk Grouva. Ovi desantni odredi očito su se pridržavali načela da je napad najbolja odbrana, pošto su pojurili napred vrteći rukama i krvožedno mlateći tupim alatima po obrijanim glavama lokalnih skinsa. Kacige su držane za bradu, podignutog vizira, i njima se rukovalo s takvom veštinom da je bilo očigledno da oni koji njima vitlaju imaju znatno iskustvo u ovoj vrsti borbe. Pankeri i rokabiliji koji su se tukli na ovaj način radili su u parovima da bi čuvali jedni drugima leđa, a lokalni skinsi očito nisu bili navikli na okršaje s rivalskim bandama koje su bile u stanju da se brane s gotovo vojničkom preciznošću.

Po brojnosti, sukobljene bande bile su izjednačenih snaga, ali su skinsi iz Ladbrouk Grouva izgubili prednost koju im je dao element iznenađenja, a to je verovatno bila jedina prednost koju su imali. Činilo se da su ih kao borce nadjačali oni koje su prilično nepromišljeno rešili da napadnu. Kad se sve podvuče, ovo nije bila bitka koja se mogla dobiti brojčanom nadmoćnošću, zbog toga što je ulaz u Aklam hol bio usko grlo, pa će kao pobednik izaći ona strana koja ima svoje najžešće borce uključene u borbu s neprijateljem. U životu sam videla mnoga šibanja, pa nisam imala neku posebnu želju da vidim još jedno, i to od početka do kraja, tim pre što se svako ko bi se namestio da posmatra ovaj sukob izlagao opasnosti da ga pogodi jedna od brojnih pivskih flaša koje su letele u raznim pravcima. Garet i ja smo se taktički povukli u dvoranu, gde su članovi rege benda bili zaokupljeni odnošenjem svoje opreme sa scene u svlačionicu. Pomogli smo im da pomere neka od velikih pojačala i zvučnika, a kada smo ušli u svlačionicu navalili smo ih na vrata kao barikadu. Po svojoj prilici, dvadesetak ljudi bilo je nagurano u ovu omanju prostoriju, dvanaestak rasta i nekoliko njihovih devojaka, jedan par pankera, Garet i ja. Strah je ispunio malenu prostoriju, jer se opasnost u vazduhu mogla napipati.

„Ovi su tipovi svi nasilni i ludi!“, kukao je pevač rege benda. „Mnogo je bolje sedeti ovde gde je bezbedno i pušiti gandžu nego tući se. Ti klinci su potpuno bezumni, više uživaju u lešenju nego u provodu.“

„U pravu si, prijatelju!“, složio se muški panker. „Znamo mi ove iz drugog benda, oni se uvek nešto šibaju. Najviše vole da biju nacisti, ali ako u blizini nema rasista, tući će bilo koga, a kad nema nikog drugog, tuku se međusobno. Nama se sviđa njihova muzika, ali ne i sve te frke u koje se upuštaju.“

„Ludi kao struja!“, ubacila se jedna od rasta devojaka.

„Ti skinhedi iz Ladbrouk grouva nisu rasisti“, ubacio se rasta basista. „Znam neke od njih, to su crveni skinsi i vole stariju rege muziku.“

„To je samo peglaža između bandi“, primetio je ritam gitarista. „Isto sranje svuda po svetu. Samo još jedno subotnje veče u Vavilonu.“

„Ove dobrotvorne svirke protiv rasizma uvek se završe nekom frkom“, dodao je pevač. „Nikad nije ovako kada radimo bluz svirku.“

„Pa što onda radite nastupe za 'Rok protiv rasizma'?“, pitao je Garet.

„Pa za dobrobit rastamana, naravno!“, nasmejao se pevač. „Ti beli učiteljski tipovi iz Socijalističke radničke partije kažu da hoće rege bend za 'Rok protiv rasizma', a ja im onda kažem to će ih koštati 120 funti. Oni kažu da pank-rok grupa koja svira pre nas privuče svu masu i uzmu samo 10 funti da pokriju troškove goriva koje im treba da dođu na svirku. Ja kažem ako hoćeš rege bend, prijatelju, onda plati tarifu za rege bend; i još kažem da rasta

bend mora da bude glavna tačka. Naši ortaci ne dolaze na ove dobrotvorne svirke, ali dobro izgleda kad vidiš najave u muzičkoj štampi gde je naše ime prvo na spisku izvođača. Razgovarao sam sa basistom iz pank benda i on mi je rekao da je član Socijalističke radničke partije i da veruje u njihovu stvar. To je u redu, prijatelju. Ja ću uvek svirati besplatno za Jaha, ali ne i za belog čoveka. Dobrotvorne svirke protiv rasizma predstavljaju početak dobijanja reparacija za ropstvo.“

„Uostalom“, ubacio se gitarista, „mi imamo veće troškove od pankera; oni možda prevale duži put da bi došli ovamo, ali oni ne moraju da puše gandžu da se ufuraju u pravi fazon. Taj pank zvuk je sav nadrdan, to je, prijatelju, muzika za nafiksane, za oni koji vole da đuskaju i da se pri tom prave da imaju pivsku flašu nabijenu u šupak. Mi popušimo dobru travu da bismo se ufurali u opušten fazon. Buka je jeftina, ali poliritmična suptilnost košta još koju šušku.“

„Sviđa mi se vaš fazon“, ubacio se Garet. „Podseća me na tipa kog sam nekad poznao, zvali su ga Majkl Eks.“

„Taj je opasan, prijatelju“, odvrati pevač. „Njemu su podmetnuli ubistvo u Trinidadu i poslali ga na vešala.“

„Mi smo učestvovali u kampanji protiv tog konkretnog slučaja neosnovane osude“, ubacila sam se. „Oboje poznajemo Majkla još od šezdesetih.“

„Takvu politiku volim“, oduševljavao se pevač. „Mnogo je bolje kad pokušaš da spaseš nečiji život od sudskog ubistva, nego ovaj oportunistam socijalističkih radnika.“

„Gde si naučio tu reč, oportunistam?“ Garetov detektor za proseravanje radio je punom parom.

„Bio sam član libertarijanske komunističke organizacije *Veliki plamen* dok sam studirao na Londonskoj školi ekonomije“, objavio je pevač.

„Baš kao Mik Džeger!“, uskliknu Garet.

Pojma nemam da li se to rege pevač nadgornjavao s njim, ali smo se u takvu vrstu verbalnog nadmetanja upetljali nakon što je Garet izneo svoju repliku o Stonsima. Moj momak je potom sve prisutne impresionirao govorom znanim kao „Ja ne dilujem, nego isceljujem“, gde dobrih dvadeset minuta objašnjava kako je savremeni čovek užasno istresiran usled preterane stimulacije i kako je jedini poznati lek za to redovan fiks. Garetovoj publici je ova govorancija bila urnebesna, a mislim da nisu shvatali da on svim srcem veruje u argumente koje iznosi. Doseтка kojoj su se možda najviše smejali bio je Garetov uobičajeni odgovor džankijima koji bi tražili drogu na veresiju, koji glasi ovako: „Niko neće da plati drogu koju je već uzeo.“

Džointi su se dodavali od ruke do ruke uz mnogo smeha, i dok je Garet nastavljao da drobi svi su izgleda zaboravili da smo se sklonili od pobune. Zevzečili smo se tako dosta dugo, a kada se činilo da su se stvari smirile, pomerili smo zvučnike kojima smo zabarikadiralili vrata. Kad smo izašli u dvoranu, izgledalo je kao da je bomba pala. Ispred Aklam hola dosta automobila bilo je polupano. Panduri su se uglavnom držali podalje od ovakvih situacija sve dok ne bi bili sigurni da su se stvari zaista smirile. Kada su mogli da izbegnu frku, smradovi bi bez izuzetka to i radili. Nisu imali muda, ali su zato imali moć, što je užasno iritantan spoj. Bez obzira na to, Garet i ja smo procenili da je najbolje da se tornjamo dok je vazduh još čist. Incident koji opisujem desio se mesecima pre nego što ću početi da se krijem na adresi Kembridž gardens 104, i u to vreme smo Garet i ja iznajmljivali sobu gore u Kvin-

sveju. Pre nego što ćemo se vratiti tamo, rešili smo da svratimo do Oksford gardensa da vidimo da li su Roni i Boni kod kuće. Kada smo ih konačno dozvali da otvore vrata, što je potrajalo, Gareth i ja smo se ufiksali s njima i onda zakuntali. Nismo se vratili u svoju gajbu sve do sledećeg jutra. Kada su tu Roni i Boni, čini se kao da prelaziš u neko prošlo doba, ali ono što se desilo u Aklam holu očigledno je realnost s kojom mladići poput mog sedamnaestogodišnjeg sina Lojda moraju da se nose. Stvari u heroinskim krugovima Ladbrouk Grova sada su gore nego što su ikada bile. Pošto se vode ratovi za teritoriju između različitih bandi, čini se da je veća verovatnoća da će džanki biti ucmekan nego da će se predozirati. Šezdesete su prošle u svakom smislu: goli interes uništio je svaki osećaj solidarnosti koji je nekad postojao među džankijima, a naš mali svet postajao je sve brutalniji. Drago mi je što više nisam mlada, a iskreno se nadam da je Lojd dovoljno žilav da preživi ovo mračno doba. To što Tačerova grabi vlast, to je simptom, a ne uzrok onoga što ne valja u Londonu.

19. Niži asistent i promoter s Istočne obale

Oduvek sam opominjala prijatelje kada bi počeli da sude drugima. Uglavnom sam u životu bila spremna da živim i pustim druge da žive. Možda je tačno ponešto od onoga što su mi pojedini makroi s kojima sam se susrela rekli o fasadi. Najčešće kod drugih kritikujemo ono što najviše mrzimo kod sebe. Zatvorena ovde u ovom suterenskom stanu u Kembridž gardensu, počinjem više da kritikujem svoje drugare, naročito nekolicinu njih koje još uvek viđam. Oduvek sam se divila Aleksu Trokiju zbog toga što je napisao dva odlična romana, ali evo sad se opsedam njegovim manama. Nikad nisam upoznala Trokijevog oca, ali, koliko shvatam, Aleks je pljunuti otac. Iako je kao mladić Alfredo Troki radio kao muzičar i član organizacije muzičkih autora, kasnije će biti nezaposlen i posegnuće za ritualnim izvođenjem zadataka ne bi li svom suštinski nestrukturisanom i ispraznom životu dao neki privid reda.

Aleks je ovo ponašanje satirično prikazao u svom romanu *Kainova knjiga*, i mada je upotrebio narkomaniju, a ne taj mitološki pojam respektabilnost, da zataška praznine u svome diskretno ubogom postojanju, raspušteni sin nikada nije utekao pogubnom uticaju svog oca koji je po svaku cenu želeo da pripada srednjoj klasi. Troki je uvek pričao o tome kako će svoju spisateljsku karijeru vratiti na noge, ali nakon što je početkom šezdesetih pobeo iz Amerike da bi izbegao optužnicu za dilovanje narkotika, nikada nije postigao ništa posebno. Nekoliko decenija unazad, Aleks koristi heroin da ustroji svoje dane. Njegova rutina nikada se ne menja. Već godinama izgleda otprilike ovako: ujutru Troki uzima svoj recept za drogu koju mu plaća država, onda se malo pozabavi prodajom polovnih knjiga, a onda sleđi piće u Ketrin vilu. Nakon što sredi raznorazne ilegalne dilerske poslove, i nakon što obezbedi sebi skoro celu hiljadarku, Aleks potom provodi poslepodne pijući u pabu Elephant&kasl. Večeri se uglavnom ubijaju kod kuće u dosadi, i tada najčešće i viđam Trokija.

Aleks ne radi bogzna šta: zapravo, kako vreme prolazi, radi sve manje i manje toga; ima asistenta koji sve radi i čistačicu koja mu sređuje stan. Pre dosta godina, kada je Aleksu očajnički bila potrebna lova ili kada su ga ponižavali korumpirani panduri, bio je ulični diler, ali te su radnje sad iza njega. Da nije Trokijeve sposobnosti da spiska pare, mogao je biti bogat. Ja sam jedna od retkih koji su prodavali drogu za Aleksa poslednjih godina. Uprkos finansijskim i drugim dilovima s korumpiranim detektivima, kaže Troki, kada bi se zaista

pročulo da je umešan u ovakve poslove, boji se da zbog njegovog javnog statusa pisca čak ni korumpirani panduri s kojima radi ne bi mogli lako da zažmure na takve radnje. Ne bih rekla da Troki zaista misli da bi mogao biti uhapšen ili da će ga neko otkucati; to je samo racionalizacija za to što se protivi tome da proširi svoje malo carstvo droge. Ja mislim da mu se dopada sigurnost koju donosi ostanak na istom nivou u biznisu prodaje narkotika, kad nisi na ulici, ali nisi ni toliko visoko u lancu nabavke da budeš na udaru javnosti. A opet, za razliku od stabilnosti kojom se odlikuje njegovo dilovanje, Aleks menja književne asistente kao drugi ljudi donji veš, toliko često. To možda i nije čudno, pošto je Aleks manje-više prestao da piše pre dvadeset godina, a osnovna funkcija ovih ljudi jeste da mu glade ego. Posle nekog vremena, litanija usmerena protiv onih koji ga nisu razumeli ili ga i dalje ne razumeju – roditelja, nastavnika, kolega u Parizu, književnog establišmenta, kontrakulture – postaje pomalo naporna, pa je potrebno novo lice koje bi saosećalo s Trokijem. Navodno, kada bi postojala makar jedna osoba koja zaista razume njegovo delo, Aleksu bi se činilo da vredi da završi novi roman.

Sinoć sam bila kod Trokija i tamo je bio novi momak, po imenu Hamfri Anderson. Aleks ga je zvao Grba kada ovaj nije tu. Anderson je veoma mlad i zapaljen. Iznajmljuje sobu od Aleksovog drugara džankija, Pita Pajsera. Upravo je Pit prvi put doveo Grbu kod Trokija u Opservatori gardens. Pit je Andersona zvao Grba i govorio mu razne druge pogrdne stvari, i to u lice. Uprkos ovim provokacijama, momak se pokazao dovoljno poslušnim da zasluži neplaćenu funkciju Trokijevog književnog pomoćnika. Kao što sam već objasnila, to je počasna titula i ništa više, a sve što se traži od osobe koja je nosi jeste da bez prestanka laska svome gospodaru. Anderson nije prvi među Trokijevim književnim lakejima koji je pozeleo da napiše biografiju ovog velikana, a sigurna sam da neće biti ni poslednji. Grba već neko vreme sređuje Aleksove papire i upija svaku njegovu reč, a čini se da nije svestan da se izjave njegovog idola ne mogu uvek uzimati zdravo za gotovo. Troki je uživao kad je gledao Andersona kako sedi otvorenih usta dok se ja fiksam pred njim. Naš domaćin je uzeo šut, a to je uradio i Pit Pajser. E sad, nakon što se Aleks propisno uradi, postoji pravi trenutak i pogrešan trenutak da ga nešto pitaš. Grba ništa od toga nije znao, pa nas je sve podvrgao svom tupavom naklapanju u trenutku kada bi ostavio bolji utisak da nije rekao ništa.

„Je li, Aleks“, cvrkutao je Anderson, „da li si se u školi ikada uključio u školske izbore ili neke druge političke aktivnosti?“

„Dabome, Hamfri, dabome“, odgovorio je Aleks lenjo. „Mislim da sam ti pričao o tome da me zanimaju NLO-i.“

„Ne, Aleks, nisam imao pojma da te interesuju neidentifikovani leteći objekti. Voleo bih da čujem nešto o tome, pošto široj javnosti još uvek nije poznato da je to nešto što te zanima.“

„Kad sam bio u školi, u poslednja dva razreda, evakuisali su nas iz Glazgova i poslali u pogranični deo zemlje, u Damfriz. Tamo nam nisu pretile nacističke bombe, ali su postojale druge opasnosti. Lokalne novine bile su pune priča o tome kako u Škotsku stižu posetoci iz dalekog svemira i iskravaju se iz NLO-a.“

„Stvarno!“, uskliknuo je Grba, dok je zapisivao Trokijevu izmišljotinu u svesku koju je držao u krilu.

Pit i ja smo se u sebi upišavali od smeha. Pre toga smo sto puta s Trokijem pričali o NLO-ima. Prve pojave NLO-a zabeležene su u Americi posle Drugog svetskog rata. Svako ko bi

poverovao da je Troki video reportaže o ovoj pojavi još u školi očitio nije bio u stanju da prepozna da neko sere čak i kada se ovaj briše pred njim.

„E sad, u to vreme sam stanovao s jednim škotskim sveštenikom, a on me nije voleo zato što je čuo mene i mog drugara Roja Smita dok smo razgovarali o tome kako je moj deda-stric ušao u uži izbor da postane sledeći papa.“

„Je li tvoj stric zaista izabran za papu?“, Grba je jedva uspevao da se obuzda.

„Momče, ne pratiš šta ti govorim. O mom životu već postoji dovoljno suludih glasina, neću da sad i ti kreneš da širiš neke nove. Pričao sam o svom deda-stricu, bratu moga dede. Moj deda-stric, koji je bio jedan od vodećih progresivnih kardinala, sasvim je ispravno bio predložen kao kandidat za sledećeg papu, ali, na veliku žalost čitavog sveta, nije izabran.“

„Aleks.“ Grba se umalo nije pridavio dok je izgovarao njegovo ime. „Ti si san svakog biografa. Ja moram da napišem tvoju životnu priču, ona će biti moja ulaznica u književne krugove slavni. Pisati o nekome kao što si ti znači pridružiti se besmrtnicima!“

„Dabome“, složio se Troki. „Nema sumnje da bi imao niz izdavača koji bi se borili za čast da objave tvoju knjigu, što je situacija koju svaki mladi pisac može samo poželeti. Međutim, hoću da prestaneš da me prekidaš, jer sve dok to radiš, ne mogu da ti odgovorim na prvobitno pitanje. Nego, kad smo već kod toga, i Džil i Pit su iz katoličkih porodica, kao i ja. Hoću da mi iskreno kažeš da li si ti oranžista.“

Grba se uzvrpoljio na stolici. Očajnički je želeo da čuje šta još Troki ima da ispriča, ali, u isti mah, poslednje što je hteo bilo je da prizna da potiče iz protestantske porodice. Nije da mi nisu bile smešne ove psihološke igre, ali su postajale malo preteške za moj ukus. Usledilo je nekoliko trenutaka tišine.

„Hamfri“, odjednom se ubacio Pajser, „Aleks te je nešto pitao, nemoj da me brukaš time što nećeš odgovoriti. Jesi ti protestantiša?“

„Ja sam humanista. Mislio sam da smo svi mi humanisti!“, odvalio je Anderson.

„Nemoj da odugovlačiš. Hoću da kažeš Aleksu jesi li ili nisi kršten, i ako jesi, kojoj crkvi pripadaš.“

„Kao i većina ljudi u Britaniji, ja ne potičem iz katoličke porodice, ali to ne znači...“

„OK, Grbo“, ubacio se Pit, „sad kad smo to razrešili, molim te pusti Aleksa da nastavi svoju priču.“

„E, dok sam stanovao kod tog sveštenika, noću bih se iskradao i pretraživao okolinu u nadi da ću videti NLO. Ne mogu da tvrdim da su me oteli vanzemaljci, ali sam u više navrata uočio njihove letelice, a video ih je i moj drug Roj Smit. Treba da nađeš Roja, ako možeš, on možda i dalje ima kod sebe beleške koje smo napravili o NLO-ima koje smo videli.“

„A kakve sve to veze ima s političkim aktivnostima u školi?“, upita Anderson.

„Umukni!“, zarezao je Pajser.

„Evo sad sam hteo da kažem“, nastavio je Troki. „Vidi ovako, školu u koju sam premešten nakon evakuacije pohađao je i jedan kompletni idiot po imenu Teri Lauter, koji bi te školske izbore shvatao užasno ozbiljno i kandidovao se kao predstavnik Škotske nacionalne partije. Sećam se da je Lauter držao govore i davio satima o tome kako je Škotsku upropastila imigracija iz Irske. U svakom slučaju, posle nekih nedelju dana bilo mi je već poprilično muka od tih gluposti, pa sam za sledeći Lauterov govor našao nekoliko drugara, i onda smo

se sakrili u neko žbunje umotani u foliju da izgledamo kao posetioci iz svemira.¹ Čekali smo da ovaj škotski nacionalista toliko zapeni o svim užasima koje katolici navodno čine po njegovoj zemlji da mora da popusti kravatu, a onda smo iskočili iz žbuna i krenuli da delimo flajere na kojima smo pozvali sve da glasaju za Marsovcе. Naravno, na tim izborima smo odneli ubedljivu pobjedu. Lauter je bio skrhan i zapravo je odustao od svoje ambicije da postane Veliki majstor lokalne lože oranžista.“

„Šta kažeš na to?“, upita Pit.

„Neverovatno“, odgovori Grba. „To je fantastična anegdota za Aleksovu biografiju koju ću napisati; siguran sam da ni pisac ne bi mogao osmisliti nešto bolje.“

„Probaj da smišliš šta bi u priči moglo biti bolje“, izazivao je Pajser.

„Mislim da se ne može smisliti ništa bolje, naročito zato što je u pitanju istinita priča, a ne fikcija.“

„Kaži mi šta bi uradio kada bi morao da je pretvoriš u prozno delo“, navodio je Aleks svog književnog pomoćnika.

„Ima jedna stvar koju bih promenio“, odvrati Anderson. „Lautera bih predstavio kao kandidata laburista. Tako bi priča bila zanimljiva širem krugu ljudi. Ljude u Engleskoj zaboje za škotski nacionalizam.“

„Dabome“, nije se usprotivio Troki, „to jeste tačno, ali škotski nacionalizam je svakako okidač koji izaziva reakciju s one strane granice. Da nema zadrtosti te sorte, niko ne bi ni čuo za pajaca kakav je Hju Makdermid.“

Grba je izgledao kao da će nešto odgovoriti, ali se zaustavio. Nekoliko minuta je vladala tišina, ali taj trenutak spokoja nakon fiksa u kojem je Troki hteo da uživa već je odavno prošao. Na kraju je Aleks Andersonu dao manji paket i rekao mu da ga dostavi pozorniku Liveru u obližnjoj stanici. Aleks je s ovim korumpiranim i nadrogiranim pajkanom imao dugu vezu. Na svoju neizmernu žalost, i ja sam. Svi smo. Ako se Grba ne pripazi, i on će na kraju upoznati ovog sadistu. Aleks je bio neodgovoran, kao i većina muškaraca koje poznajem. Nisam mislila da je dobra ideja da takvo jedno nevinušče šaljemo da dostavi heroin korumpiranom policajcu, ali nije bilo svrhe reći Trokiju bilo šta na tu temu, pošto je on radio šta mu se prohte.

„Hajde da se našalimo s Grbom kada se vrati“, predložio je Pajser. „Možemo da ga nateramo da uzme fiks tako što ćemo mu reći da će jedino tada moći da na pravi način razume *Kainovu knjigu*.“

„Dečko nije spreman za hors; uplašio bi se“, odgovorila sam.

„Ja sam baš za to da ga prepadnemo!“, proderao se Pit.

„Oboje ste u pravu“, ubacio se Troki. „Grba nije mentalno spreman da uzme robu, ali to ne znači da je ne može uzeti fizički. Zato predlažem da stvari pristupimo suptilno. Možemo mu objasniti da zavisnost od heroina ne znači samo ubrizgavanje droge u krvotok, već da je umirujući ritual pripremanja i ubrizgavanja fiksa podjednako važan. Uostalom, ima džankija koji se fiksaju toplom vodom ako ne mogu da nabave žuto. Prema tome, da bi razumeo moje delo, neka nas pusti da ga ufiksamo na taj način. Tačnije, on će misliti da će dobiti toplu vodu, a mi ćemo pripremiti nekoliko fikseva istovremeno i zameniti njegov placebo pravom drogom.“

---

¹ U engleskom reč „alien“ označava i vanzemaljca i ilegalnog imigranta. (Prim. prev.)

„Pustite mene da mu dam fiks“, molila sam, „a dok mu se krv razliva po pipeti, Pit može da mu pojasni seksualne konotacije uboda igle u njegovu svilenkastu kožu i da ga jebe u zdrav mozak kako je na korak od toga da postane muška prostitutka.“

„Džili“, zacerekao se Pajser, „nisam znao da umeš da budeš tako zlobna i pokvarena.“

„Nije to tako pokvareno; možda će od toga razmisliti pre nego što prihvati sledeći fiks.“

„Moraš biti okrutan da bi pomogao, je li to tvoja filozofija? Ali zar ga ne bi više presekleo kada bi mu Aleks probušio venu? Možemo čak da se pretvaramo da ćemo imati orgije nakon što se ufiksamo, pa da vidimo da li će to još više uplašiti Grbu. Makar će imati izgovor za to što mu je muka; većini ljudi bude muka kada se fiksaju prvi put.“

„Dobro onda.“ Aleks je hteo da završimo razgovor pre nego što se njegov književni pomoćnik vrati. „Onda je sve rešeno. Zamenićemo igle, a Džili će da ga napali.“

„Mogu ja da mu kažem da je dobio pravi fiks?“, upita Pit.

„Radićemo po osećaju“, naredio je Troki. „Hajde da vidimo kako će reagovati na ideju da je poslednji u redu za redaljku na Džili.“

„Hajde da mu kažemo da je to obred inicijacije u Bratstvo igle: kao stariji džankiji, ti i ja ćemo ispaliti po mlaz u Džili, a on mora da je polize posle.“ Svaki put kada bi Pajser otvorio usta, podsetio bi me na pozornika Livera.

„Kako god...“

Aleks je zatim odlutao negde drugde. Seks mu nikada nije držao pažnju. Jedino što ga je zaista palilo bila je droga. Troki je buljio u prazno, a ja sam blenula u kašiku koja je ležala zaboravljena na podu. Nisam imala šta da kažem Pitu, pa smo sedeli u tišini dok se Grba nije vratio, a onda su svi odigrali svoju ulogu u dogovorenom igrokazu. Zapravo, svi osim mene, pošto sam dva puta zamenila špricve. Aleks se ložio na to da ljude pretvara u džankije, ali ja nisam mogla da učestvujem u tome. Iako droga pruža zadovoljstvo, ljudi se navuku pre svega zato što odstranjuje bol. Više od deset godina pokušavam da se rešim svoje heroinske zavisnosti, bez trajnijeg uspeha. Bilo je uzbudljivo družiti se s poznatim piscem kao što je Aleks, ali bih više volela da sam mogla da uživam u njegovom društvu bez fiksiranja. Htela sam da Grba živi srećnijim životom od onog kojim sam ja živela. To je najlakše postići tako što će on ostati tupan koji ni o čemu nema pojma. Nisam htela da ja budem ta koja će mu otvoriti oči i ukazati na realnosti zavisnosti, ili pre strahote koje je prate. Grba je bio godinu ili dve stariji od Lojda, ali se po uzrastu nije mnogo razlikovao od mog sina. Stresla bih se kad bih se setila šta mi je sve pozornik Liver radio, i šokirana sam da bi Aleks izložio jedno potpuno nevinašće takvom jednom zlom kriminalcu. Rešila sam da Andersonu neće biti podmetnuta droga sve dok sam ja tu da to sprečim, tim pre što je te večeri bio izložen još većoj opasnosti bez svog znanja. Aleks, Pit i ja smo izveli predstavu smišljenu u Grbinom odsustvu. Kada je Pajser objasnio kako će Anderson biti primljen u Bratstvo igle, dečko se požalio da mu nije dobro i da mora da ide kući. Znala sam da Grbi nije stvarno zlo, ali su Aleks i Pit bili dovoljno naivni da su bespogovorno prihvatili njegov izgovor kao istinit.

(S engleskog prevela Viktorija Krombholc)